

Com es passa de candidata a batllessa d'un poble de 12.000 habitants, com és Sa Pobra, a consellera d'Hisenda del Govern?

—Amb una gran sorpresa quan t'ho plantegen. Però a la vida no et queda més remei que mentalitzar-te quan has d'afrontar un canvi així. És el que vaig fer quan na Francina m'ho va proposar, i vaig acceptar.

—Si Madrid no existís, ens l'hauríem d'inventar per donar-li la culpa que el Govern tingui la caixa quasi buida?

—Si Madrid no existís tendríem prou suficiència financera, viuríem dels nostres recursos propis. Amb les rendes que genera Balears bastaria.

—Però Madrid existeix...

—Ja ho crec. Però el problema continua essent el mateix en el fons.

—O sigui?

—Que no tenim prou suficiència financera.

—No és això espoli fiscal?

—No, el que hi ha és un mal sistema de finançament, el qual s'ha de canviar, i ja.

—Quants de milions més necessiten les Illes a l'any?

—Com a mínim 200 milions. Vivim en una situació sense sentit: som una comunitat autònoma capdavantera a generar recursos i, en canvi, per culpa del mal finançament, estam per sota de la mitjana en despesa.

—Entenc, doncs, que si l'ecotaxa aprovada el 2002 no s'hagués eliminat —des del Govern de Jaume Matas el 2003— la recaptació de tot aquest temps hauria estat, si no una solució, sí almanco una ajuda per a les pobres arques públiques illenques

—Hi hauria ajudat, de segur. D'aleshores ençà haurien generat uns 1.000 milions, ho tenim ben calculat, per tant s'hauria notat positivament, sense cap dubte. Són molts de doblers que s'haurien pogut destinar a inversions que haurien alliberat altres recursos que podrien haver estat destinats a serveis bàsics com sanitat i educació. La conclusió és òbvia: no s'hauria d'haver tret aquest impost.

—Els 80 milions que el Govern espera recaptar amb la nova ecotaxa a partir de l'any que ve alleugeriran d'alguna manera el problema pressupostari que pateix?

—Hi ajudaran, sí, per descomptat, però també s'ha de tenir present que hi

haurà moltes peticions de projectes per invertir els doblers recaptats que provindran dels consells insulars, associacions, ajuntaments, etc. Seran doblers que no actuaran sobre el bessó de la qüestió financera, com ara els pressupostos de salut i educació. Hi ajudarà sens dubte, però no resoldran el problema fonamental, ni prop fer-hi.

—El finançament autonòmic mai no ha estat bo per a les Illes. Si no s'ha aconseguit arreglar el problema en trenta anys, per què hem de creure que ara es pot solucionar de bon de veres?

—Primer de tot vull dir que no sempre ha estat igual. S'han fet passes positives. Durant el Govern de Zapatero a Madrid i amb Carles Manera de conseller [d'Economia] aquí [durant el segon pacte de progrés, entre 2007 i 2011] es feren passes en el bon camí. Però, a banda d'això, l'obligació de qualsevol Govern és, primer de tot, assegurar-se l'entrada de prou recursos per fer front a les polítiques de

serveis públics fonamentals. La presidenta Armengol ho va posar de manifest en el seu discurs d'investidura: la prioritat serà, o sigui que és, obtenir un bon finançament per a les necessitats actuals. I més encara ha de ser així, i ho és, perquè venim d'on venim, o sigui d'uns anys de retallades en serveis públics, de polítiques d'austeritat molt dures; per tant, hem de reclamar un millor tracte no només en finançament sinó que es compleixin les inversions estatutàries previstes, les generals de l'Estat, etc.

—Durant aquest primer any de legislatura, el Govern ha parlat de la necessitat d'un nou finançament sempre amb l'esperança que el Govern de Madrid canviaria després de les eleccions generals. Les de desembre no el feren canviar i ara ben bé podria ser que el PP continués en el poder. I aleshores?

—Vejam què passa. He de dir que el Govern del PP durant aquest any en què jo he estat al davant de la Conselleria sempre

CATALINA CLADERA

«No tenim prou suficiència financera»

Catalina Cladera és la consellera d'Hisenda del Govern Balear, l'encarregada de lluitar per un millor i més just finançament per a les Illes.

Entrevista de Miquel Payeras
Fotografies d'Isaac Buj

ha reconegut, tant en el Consell de Política Fiscal i Financera com en les reunions bilaterals que hem mantingut, que el finançament de Balears mereix un canvi, per obtenir un tracte més just. Per tant vull entendre que també serà una prioritat per al PP canviar el sistema...

—Però...?

—Però hi ha diferències entre que pugui fer la reforma del finançament un Govern d'esquerres o un de dretes. És així i no es pot obviar. La sensibilitat cap a les necessitat financeres dels territoris és molt més alta a l'esquerra. El PP, amb Montoro, ha demostrat que no és gens sensible a la reivindicació de les comunitats autònomes de tenir més responsabilitats fiscals. Ara bé, és cert que, encara que governi, el PP ho farà necessàriament en minoria i per tant no tindrà tan fàcil adoptar la mateixa actitud que ha demostrat fins ara.

—Com hauria de ser el nou finançament?

—Ha de ser nou, hem de rompre

l'statu quo. El sistema es va crear i des d'aleshores l'únic que s'ha fet és només apedaçar-lo cada cop que s'ha dit que se'l reformava. Per això quan assumirem les competències en Educació i Sanitat estaven mal finançades i no s'ha arreglat a pesar d'haver passat tant de temps. Un altre problema bàsic que tenim és que l'actual sistema ens condemna, tot i tenir bons ingressos, a una posició per davall de la mitjana en capacitat de despesa, i això no pot ser. El nou model ha de ser més proper al federalisme fiscal. Hem de recaptar aquí una part dels impostos que ens assegurí que no quedarem per sota de la mitjana en despesa. I per suposat després ha d'existir un mecanisme de solidaritat (amb les comunitats autònomes que ho necessitin), però és important no mesclar les dues coses. El sistema de finançament no ha de pretendre arreglar tot el problema de la solidaritat entre territoris. Ara ho pretén arreglar tot i el que fa és un bunyol. S'hauria de deslligar una cosa de l'altra.

S'ha de redissenyar totalment, en fi.

—Es creïble que es pugui fer un finançament acceptable per a tothom si l'Estat cada vegada té més diferències entre territoris?

—Justament això és una de les coses que demostren que el model no funciona. Si es pretén, com ara passa, que a través del sistema de finançament es canalitzin els recursos a compte de la solidaritat entre territoris, no funcionarà. Ja ho hem provat i no va bé. El model ha de ser molt més simple. Que cada comunitat autònoma es quedi una part dels ingressos, per exemple la recaptació del total de l'IRPE, i que després es creïn sistemes de solidaritat, però deslligats del finançament. Si se segueix mesclant les dues coses, no ho farem bé.

—Què passaria a Balears si Madrid no millora prou el finançament?

—Es faran passes. És vera que es poden fer passes petites o gegants. Ja veurem com seran, però de passes se'n faran. De segur. És una prioritat per a tothom i s'haurà de fer.

—L'he sentida qualche vegada dir que la Unió s'hauria d'implicar en la reforma del finançament. Què vol dir?

—Volia dir que, de la mateixa manera que la Unió Europea demana l'estabilitat financera, ja que les autonomies tenim una part de responsabilitat en el dèficit, aleshores seria lògic ser més responsables no sols amb la despesa sinó amb els ingressos. O sigui que puguem recaptar més.

—Com està la creació de l'oficina tècnica entre Catalunya i Balears sobre la reforma del finançament?

—Aquest mes de juliol començarà la feina. Són tres experts per banda coordinats per Guillem López Casasnovas, com és conegut. Catalunya i Balears tenim moltes semblances a l'hora de definir les necessitats per plantejar el model de finançament. Som dues comunitats amb capacitat fiscal elevada, que contribuïm molt, i que sortim molt perjudicades per l'actual sistema. Per tant, tenim molts de punts en comú. Després, per suposat, cadascuna té les especificitats pròpies.

—I amb el País Valencià?

—Hi tenim manco punts en comú. Compartim el fet que totes dues necessitem rompre *l'statu quo*, fer un model totalment nou, que ens condoni el deute l'Estat, però a partir d'aquí nosaltres ja no hi tenim tantes semblances com amb Catalunya.

→ **—I amb Canàries?**

—Compartim l'obvietat de ser illes i a partir d'aquest fet i a pesar de les diferències hi ha algunes qüestions que podríem aprofitar totes dues comunitats, com incentius a la inversió, compensacions de la insularitat, etc.

—La presidenta ha parlat de contactes que es faran també amb Múrcia

—Sí, ens interessa perquè també pertany a l'arc mediterrani, però la veritat és que no és tan senzill, encara no hem tengut contactes, és que no és del mateix color [polític, és del PP] i per tant és un poc més complicat.

—D'on surt la principal necessitat de recursos?

—De Salut i Educació, que generen uns 100 milions de dèficit l'any. És una situació molt difícil de sostenir i per això és tan important assolir una bona reforma del finançament.

—Un Govern que té més despesa que ingressos no és un irresponsable?

—No. Quan un Govern no controla totalment els ingressos no pot ser responsable de la despesa. Per ser responsable de la despesa ho ha de ser dels ingressos.

—Balears ha passat en vint anys de 330 milions de deute a quasi 8.400 aquest primer trimestre d'enguany, del 3% al 30% del PIB. Això no és irresponsabilitat?

—No, vejam: és possible que hi hagi hagut algun Govern que gastàs massa en coses que... que no varen ser correctes

—Per exemple?

—El metro, el Palma Arena... tothom ho coneix. Són enormes despeses sense sentit. Però al marge d'aquests aspectes, el problema fonamental és que creix el deute perquè no tenim altre remei, com he dit abans, per fer front a les nostres responsabilitats sobretot en Salut i Educació.

—El deute es pot pagar del tot?

—No, és impossible. Però és obligat anar-lo pagant.

—El deute esclavitz a pagar per sempre?

—Exacte. I pot ser pitjor que això: mira, si no canviem aviat el que tenim, el 2020 Balears haurà de dedicar quasi una quarta part del seu pressupost a pagar el deute. Ja me diràs què podrem fer. Més de mil milions a l'any! Per això una part del deute que tenim amb l'Estat s'ha de condonar. És que si no, serà impossible...

—La renegociació amb els bancs és una opció?

—Hi ha un marge mínim. El deute més antic, el més baix, és el que està en els bancs. Feim operacions de refinançament, però són marges, ja dic, petits. El gruix del deute és amb l'Estat.

—Fa 28 anys es va aprovar el Règim Especial Balear (REB) i no ha servit de res

—Sí, és ver. Encara més: el 2007, en la reforma de l'Estatut es varen fixar unes inversions de l'Estat per compensar justament que a través del Règim no s'havia invertit. No s'ha complert, tampoc. Pitjor: durant els darrers anys [es refereix al Govern de José Ramón Bauzá] no s'han fet nous convenis amb l'Estat, de manera que hem estat perdent doblers en inversions.

—I ara vostès diuen que el REB es posarà en marxa a la fi, després de quasi tres dècades. Ens ho hem de creure?

—Lluitarem per assolir-ho. Som ambiciosos perquè el REB és més ampli que tot el que hem parlat. Inclou compensacions de la insularitat per a empreses, mesures fiscals... Estam fent estudis [sobre el cost de la insularitat i com compensar-lo] amb la Universitat de les Illes Balears que es concretaran en propostes que presentarem al Govern central, hem creat una comissió bilateral amb Madrid per estudiar les nostres reivindicacions... No aturarem.

—Entenc el plantejament que vostè fa, de tot plegat, que no és gaire diferent del discurs que he sentit explicar a tots els consellers d'Economia i/o Hisenda que he entrevistat durant els últims vint-i-cinc anys. Quan deixen el càrrec expliquen, però, que el principal problema és que a Madrid no es creuen el discurs de les necessitats de

Balears, que és una comunitat rica, que ploram per plorar, etc. No estam davant sobretot d'un problema polític irresoluble?

—Sí, clar que ho és, un problema polític. I l'hem de resoldre amb molta didàctica. És vera que quan vas a Madrid notes certa incomprensió i això ens obliga a molta gestió política. L'hem de fer i aquest Govern justament l'està fent des del primer moment.

—La reivindicació d'un finançament just i en general de millor tracte inversor per part de Madrid és una estratègia fonamental d'Armengol?

—Sí.

—I del PSIB-PSOE?

—Sí.

—I aquesta defensa dels interessos illencs es convertirà en la gran bandera partidista que farà servir el PSIB per a les eleccions autonòmiques de 2019?

—(Somriu) La presidenta i el Govern defensen els interessos dels ciutadans de Balears.

—Ser la madona de la caixa fa que l'odiïn, a vostè, els seus companys de Govern?

—(Riu) Home, tant com odiar-me esper que no. Però sí que és ver que es un lloc delicat, compromès, perquè tots els consellers tenen moltes idees, molts de projectes i el meu paper a vegades és dir que no es pot fer una cosa, o una altra s'ha de fer de manera diferent, o que ha d'anar més a poc a poc... A vegades és complicat però és el que em pertoca: fer entendre als meus companys que els projectes han d'anar en consonància amb els recursos que tenim. •